

Schipperslatijn en ander ongein

Evert Stel

Schipperslatijn en ander ongein

Evert Stel

Lanasta

Schipperslatijn en ander ongein

ISBN: 978-90-8616-143-0

NUGI: 446

Auteur: Evert Stel

Illustraties: Jan Braamhorst

Tekstcorrectie: Hilvert Venema

Vormgeving: Jantinus Mulder

De namen

Voor de namen van de personen waarvan geen toestemming is gevraagd voor vermelding, zijn pseudonimen gebruikt.

1e druk, mei 2014

2e druk, april 2022

Eerder verschenen bij Lanasta:

Raasdinders & Bramstaglopers	ISBN 978-90-8616-102-7 (papier)
	ISBN 978-90-8616-444-8 (e-book)
Wie vaart beleeft	ISBN 978-90-8616-093-8
	ISBN 978-90-8616-445-5 (e-book)

www.lanasta.com

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar worden gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. (Dutch text is also legally relevant in every case or event.)

© Copyright 2022 Lanasta, Odoorn

Inhoud

5	Inhoud	132	Cultuurbarbaren
7	Voorwoord	136	Zwaargewicht
9	Inleiding	142	Slingertest
18	Pukkelkop	151	De dam
23	Ligplaats nemen	156	Droge mond
28	Eén garnaal!	163	Rubberen
33	Viskar	168	Trubbels
36	Stinkslang	174	Watersnoodramp
42	Uitlaatluchtjes	178	Chinezen
46	Landrotten	183	Van onderen
56	Paling roken	187	Big Bang
61	Paling of aal	191	Silverwind
65	Koude kloten	199	Ijzige verhalen
68	Knallende koelkast	208	Voorrang
77	Amperbroekkie	212	Wind en zeilen
81	Stormachtige aktie	215	Schrikeffecten
87	Drie rondjes	219	Waakzaam en dienstbaar
92	Vouwfietsjes	225	Dienders
96	Zwarte Bende	240	De grote stap
101	Rollator	242	Politiehulp
104	Spijbelen	248	Verlaging
112	De Limit	253	De werkelijkheid
117	Straaljagermotor		
121	Durfals		

Voorwoord

De beste stuurliu staan aan wal, of zitten in de kantine bij een borrel, en vertellen vaak de sterkste verhalen. Over het algemeen kun je met de halve waarheid volstaan want er wordt nergens zoveel opgeschept als onder het bootjesvolk. Je vindt het ook in alle regio's en lagen van de varende bevolking, of je nou in het oude houten clubgebouwtje van de plaatselijke watersportvereniging zit, of in de sociëteit van de KNZ&RV te Muiden, groots aangedikte verhalen komen altijd ter tafel. Ach... het heeft wel iets. Tenslotte schrijf ik ze allemaal in mijn boeken, maar ze zijn allemaal gebaseerd op een waar gebeurd verhaal.

Zo ook het laatste verhaal in *'Raasdonders en Bramstaglopers'*, waar ik halverwege eindigde en dat ik nu af zal maken;

We lagen in Schellingwoude met uitzicht op de aanmeersteiger van de Oranjesluizen, toen er een grote zestien meter lange motorboot van het type "raket" met harde wind een poging deed aan te meren aan de wacht steiger. Het ding waaide alle kanten op en de schipper met zijn mooie, schaars geklede hoogblonde vrouw had er de grootste moeite mee om het apparaat voor de kant te krijgen. Er bleek ook iets te zijn met de motor, want de machine maakte rare geluiden en braakte zwarte rook uit. Toen het schip voor en achter eindelijk vastlag, besloot de vrouw er nog maar een lijntje bij te zetten op de midden-bolder, maar manlief zat alweer met zijn kop in het motorluik en zag dat niet. Het licht ging even later op groen, waarna beiden gehaast de voor en achterlijn los maakten. De schipper dacht dat hij nu zo weg kon varen en gaf een enorme dot gas, terwijl de lijn op de midden-bolder nog vast zat. De gevolgen ervan kunt u wel raden. Zodra de honderden Pk's loskwamen, maakte het lichte polyester schip van ongeveer vijftien meter direct snelheid, maar daaraan kwam abrupt een eind. De lijn op de midden-bolder kwam strak als een snaar te staan en rukte uiteindelijk met oorverdovend gekraak de kikker uit het polyester gangboord. De kikker en het stuk meerlijn schoten als een katapult weg en maakten een slag om het railingwerk van de steigers, waarbij de knoop van het belegde eind op de kikker losschoot. Het projectiel

vloog weg en boorde zich rechtstandig als een werpmes in de glimmende scheidingswand van het jacht, waar het halverwege in bleef steken. De schipper trok onder het uitstoten van een vreselijke scheldkanonnade, geschrokken de beide bedieningshendels vol in de achteruit, waardoor de overbemeten machines op volle kracht achteruit gingen draaien. De krachtexplosie die daarbij vrij kwam, maakte dat het schip achterwaarts in haar eigen zwarte rookwolk verdween. De vrouw ging onderuit en maakte een enorme smak op het voordek. Al haar schoonheid verdween op slag, toen ze boos en zeer onelegant overeind klauterde. Wederom was een enorme scheldpartij van enkele minuten het gevolg en ik dacht bij mezelf, daar sneuvelt weer een huwelijk...

In mijn gedachten zag ik de man de advertentie voor het telefoonboek dikke blad *'Boten te koop'* klaar maken terwijl zij het papierwerk voor de echtscheiding invult.

Even later knorde het tweetal onder luid gegrom van de motoren de Noordersluis in. Zodra ze uit mijn zicht waren, hoorde ik alleen nog maar het brommen van de overmaatse diesels en de foeterende schelle stem van vrouwlief uit de sluiskolk klinken.

'Zo!', dacht ik glimlachend in mezelf, 'weer een anekdote voor mijn boek!' Kennelijk heb ik een goed geheugen, want door het opschrijven van slechts een paar trefwoorden ter herinnering, speelt zich maanden later het hele filmpje moeiteloos in mijn hoofd weer af. Medewatersporters, wees dus gewaarschuwd, want ik zie alles, ik hoor alles en ik onthoud alles. Wie weet maakt u ooit onderdeel uit van een anekdote in één van mijn boeken...

Veel leesplezier,
Evert.

Inleiding

Zeilzak

Mijn eerste boek heb ik gewoon uit enthousiasme geschreven. Nadat ik het een paar mensen had laten lezen, bleek dat men mijn verhalen leuk, humoristisch en prettig geschreven vond.

‘Kijk eens of je een uitgever kunt vinden! Man... als dit soort leuke boeken met hilarische anekdotes over de watersport wat meer in de winkel lagen, dan zou menigeen zich er aan tegoed doen en avonden achtereen van de bank rollen van het lachen!’ was een opmerking van een goede vriend die veel leest. ‘Al die saaie verhalen over lange zeereizen hebben we onderhand wel gehad. Het wordt tijd voor iets nieuws!’ zei een andere kameraad.

Dus ik op zoek naar een uitgever... Het manuscript overal heen gestuurd, maar geen enkele reactie! Op een gegeven moment speurde ik wat op het internet en vond de mogelijkheid dat boeken ook als ‘printing on demand’ productie kunnen worden uitgegeven. Dat wil zeggen, dat je het boek onder begeleiding via internet helemaal zelf moet maken en dat het als het klaar is, het als een bestand - inclusief cover - in een machine wordt opgeslagen. Zodra er dan iemand een boek bestelt, drukt men op de ‘printknop’ en even later spuugt het apparaat een compleet boek uit. Op deze wijze hoeft niemand het risico te nemen om een groot aantal exemplaren te laten drukken, waarvan niet zeker is of ze ooit verkocht zullen worden. Het is wel een duur proces, waarbij je boek meestal niet in de winkel ligt en het alleen ‘on demand’ via internet besteld kan worden.

Dat verkoopt niet! Een boek moet je kunnen vasthouden en even bladeren voordat je je goeie geld er aan uitgeeft!’ zei mijn kameraad Wim.

Toch heb ik aanvankelijk bij gebrek aan interesse van de uitgevers moeten kiezen voor deze methode.

Ik heb zoveel energie in dat boek gestopt, dat ik het nu ook gemaakt wil hebben, al was het alleen maar voor mijn kinderen! Dan maar zo!’ riep ik tegen nge na de zoveelste afwijzing van een uitgever.

Na het manuscript van *'Bootjesgroei'* naar een 'Printing on demand' uitgever te hebben gezonden, kreeg ik na enkele dagen al een bemoedigend mailtje. 'Dank voor uw manuscript meneer Stel! Ik heb het met veel plezier gelezen en heb daarbij wel drie keer mijn koffie koud laten worden. We willen u graag begeleiden in de productie van het boek!' was het antwoord van een enthousiaste dame tijdens het eerste en enige telefoontje dat ik met het bedrijf gevoerd heb.

Enkele weken later was ik druk bezig met de vervaardiging van het boek via het internet, en mijn eerste schrijverslessen leerden me datje niet zomaar een boek schrijft.

Een tijdje later was het boek drukklaar voor de verkoop en de promotie kon beginnen. Ook dat moet je wel helemaal zelf doen, maar dat is niet erg en het meeste doe je per e-mail. Je bestand met e-mail adressen schoont daarbij ook weer eens behoorlijk op! Daarnaast probeer je boekwinkels enthousiast te krijgen om je boek in de winkel te leggen, maar het boek is zo duur dat weinigen er in durven of willen investeren.

Enfin, *'Bootjesgroei'* werd langzamerhand toch erg populair en er werden meer dan 600 boeken via internet verkocht. Dat is ver boven het gemiddelde in de 'printing on demand' sector, want naar horen zeggen blijven de meeste boeken steken bij een stuk of tachtig of minder.

Vanwege het enthousiasme van de lezers ging ik een half jaar later mijn tweede boek *'Wel varend Ondernemer'* schrijven. Het is een autobiografie over mijn leven, mijn bedrijven en de belevingen daarin, die me uiteindelijk tot een burn-out brachten en mijn leven een totaal andere wending gaven. Ik wilde ook dit boek perse maken, al was het alleen al voor mijn nageslacht. Het is wederom uitgegeven bij een 'Printing on demand' firma en het werd een gemiddeld verkocht boek dat alleen door mijn vrienden en familie werd aangeschaft. Jammer... want er zit naast veel humor ook lering in voor aspirant ondernemers.

'Wanneer ga je weer zo'n leuk komisch boek als *'Bootjesgroei'* schrijven?' waren de reacties.

Daar was ik stiekem al mee begonnen en na een lange koude winter was het manuscript van mijn inmiddels derde boek klaar.

'Deze keer moet het anders Inge! De reacties zijn zo positief, dat het van de zotte is dat het niet gewoon in de winkel kan liggen!' riep ik enigszins geïrriteerd als weer iemand vroeg in welke winkel *'Bootjesgroei'* te koop is.

Ik probeerde het nu eens bij een grote maritieme uitgever in Alkmaar. Nadat ik het manuscript per e-mail had toegezonden, kreeg ik na lange weken wachten een reactie;

'Geachte heer Stel. Wij hebben het manuscript van uw boek *'Raasdonders en Bramstaglopers'* in goede orde ontvangen en gedeeltelijk gelezen. U schrijft

leuk Wellicht is er een mogelijkheid om dit boek in onze uitgeverij op te nemen. We zullen het ter beoordeling doorsturen naar onze eindredacteur! Met vriendelijke groet en blabla...!’

‘Hmmm... dat is voor het eerst hoopvol Inge! Misschien lukt het dan toch om een echte uitgever te vinden en zal het eindelijk in de boekwinkels liggen!’ riep ik enigszins opgewonden.

‘Maak je niet blij met een dooie mus lieverd. Je bent al zo vaak teleurgesteld...!’

Ze had gelijk. Na maanden wachten ging ik voor de zoveelste keer bellen en mailen met de uitgever, die aanvankelijk toch redelijk enthousiast was.

Ik kreeg een e-mail waarvan ik een tijdje helemaal perplex stond;

‘Geachte heer Stel,

Ik heb het boek laten lezen door mijn collega van de watersportredactie, een zeiler. Ik heb zijn reactie ontvangen en helaas gaan wij het niet uitgeven.

Het probleem zit het meeste in het feit dat het vooral verhalen over motorbootvaarders zijn. Onze ervaring is dat motorbootvaarders weinig boeken lezen en dus schatten wij in dat deze doelgroep het boek niet zal aanschaffen. Wij denken dus dat het boek commercieel gezien door te weinig mensen zal worden aangeschaft. Ik wens u veel succes met het vinden van een eventuele andere uitgever die het wel wil uitgeven.

Met vriendelijke groet,blabla...!’

‘Krijg nou de hik!’ riep ik boos vanachter mijn pc. ‘Hier wordt wel even weer een vooroordeel neergezet! De meeste mensen die mijn eerste boek gekocht hebben zijn zeilers en de reacties zijn geweldig! Hier zijn ze nog niet klaar mee!’

Even later stuurde ik de mail door naar onze goede vriend Ron van der Most, die columnist van het maandblad *Motorboot* is en vroeg hem om een reactie. Ook hij reageerde furieus en zei me er wat mee te willen gaan doen. Een maand later stond de volgende column in de *Motorboot* op de binnenpagina van het voorblad:

‘Discriminatie:

Je zou toch denken dat zeilers en motorbootvaarders - alleen al omdat zij een en dezelfde hartstocht delen... de watersport - ruimhartig met elkaar omgaan! Het tegendeel is helaas waar. De zeiler kijkt neer op de motorboot-bezitter. Zulks kwam weer eens aan het licht toen een vriend van ons - een schrijver - een zeer goed boek had geschreven over motorboten en het wilde uitgeven. Het boek heet *‘Raasdonders en Bramstaglopers’* en telt bijna 300 pagina’s. Het

staat tjokvol prachtige korte verhalen en anekdotes over alles wat er fout kan gaan op en rond het water. Het zou best een goed verkopend boek kunnen worden als het in de winkel lag. Onze vriend stuurde het manuscript daarom naar een uitgever die in maritieme boeken deed. De eerste reactie was enthousiast, maar daarna kreeg hij alsnog een afwijzend bericht, waarin de uitgever hem het volgende meedeelde:

‘Ik heb het boek laten lezen door mijn collega van de watersport, een zeezeiler. Ik heb zijn reactie ontvangen en helaas gaan wij het niet uitgeven.

Het probleem zit het meeste in het feit dat het vooral verhalen over motorbootvaarders zijn. Onze ervaring is dat motorbootvaarders weinig boeken lezen en dus schatten wij in dat de doelgroep het boek niet zal aanschaffen. Wij denken dus dat het boek commercieel gezien niet interessant voor ons is.’

Wat een verwatenheid! Motorbootvaarders lezen geen boeken... Met andere woorden: motorbootvaarders zijn dom volk en van elk literair besef gespeend. Uitsluitend als je je op een primitieve wijze door een zeiltje laat voortzeulen, behoor je kennelijk tot de intelligentsia! Bah... wat een hovaardij!

Ik droomde, dat ik die uitgevende zeiler tegenkwam op het water en met een grote spuitbus fluorescerende verf de volgende eretitel op de glanzende huid van zijn zeilschip spoot;

‘Ik ben een zeilzak!’

‘Zo... die zit Inge!’ riep ik luid naar de stuurhut na het lezen van de column.

‘Ja... oké... maar wat schiet je er mee op? Je hebt nog steeds geen uitgever!’

‘Weet ik, maar ik vind er wel één! Positief denken, weet je nog?’

Een week later stond er in de *Waterkampioen* een boekbespreking van het boek ‘*Zilte klets*’ van Ian Ouwendijk, uitgegeven door uitgeverij Lanasta. Meteen stuurde ik het manuscript er heen en twee dagen later kreeg ik een enthousiaste uitgever aan de telefoon;

‘Prachtig geschreven! Ik wil je graag eens ontmoeten en spreken over de mogelijkheden! Ga je hierna nog meer schrijven?’

Heerlijk, ik bleek welkom in de stal der schrijvers van uitgeverij Lanasta!

Genen

De watersport wordt de kinderen van watersporters vaak met de paplepel ingegoten. Lang niet altijd resulteert dit in enthousiast watersportende nazaten, maar dikwijls worden ze er ook mee besmet. Ik heb vier kinderen, die allemaal op eigen wijze hun genot zoeken op het water. Mijn oudste was in zijn jonge jaren zeilinstructeur en hij heeft er zelfs zijn huidige echtgenote aan overgehouden.

Mijn dochter trouwde met een charterschipper van de 'Bruine vloot' en ging vaak mee tijdens meerdaagse zeiltochten.

De derde houdt meer van snelheid en zoekt zijn adrenalinekick in de motor n autosport, maar een dagje zeilen behoort zeker tot zijn chillmomenten.

De jongste is zeiler in hart en nieren. Op jonge leeftijd knapte hij een verwaarloosde Neptun 25 zeilboot op en maakte er leuke vakanties mee op het Wad en het IJsselmeer. Toen hij besloot een zelfstandig scheepstimmerbedrijf te beginnen, werd de verkoop van zijn zeilscheepje zijn startkapitaal voor de benodigde machines en hij heeft daarbij een andere en goedkopere manier van zeilen gevonden. Hij is momenteel fanatiek kitesurfer.

Zou die hang naar het water dan toch in de genen zitten? Van de genen van mijn moeder zullen wij allen het niet hebben, want die wordt al zeeziek als ze te lang in haar teiltje met afwaswater kijkt. Ze is ronduit bang voor water! Toen we enkele jaren terug met de pas afgebouwde ex loodstender *Meander V* op Terschelling lagen, kwam er een machtig zeiljacht van ruim negentien meter bij ons langs. Het was een grote S-spant klassieker en mijn jongste zoon stond zich met open mond aan het statige zeilschip te vergapen. De eigenaar is dealer van grote zeiljachtlieren en was de hele dag het schip aan het 'tunen'. Stagen werden op spanning gebracht, neerhalers afgeregeld, hydraulisch aangedreven liertrommels getest en ga zo maar door. Zijn schoonzoon moest af en toe meehelpen en dat was duidelijk geen kenner, want er ontstonden regelmatig kleine misverstanden en woordenwisselingen over de techniek en de begrippen aan boord van een zeiljacht. Het was prachtig weer en vanuit onze kuip volgden we hoegenaamd ongeïnteresseerd het hele gebeuren, tot er een klein conflict oplaaide.

'Ga maar een boekkie lezen... Aan jou heb ik ook helemaal niks want je weet niks van zeilen en je wilt er ook niks van weten!' riep de schoonpa schipper geërgerd na de zoveelste klungelstunt van de jongeman.

Ik wist het wel pap', zei mijn jongste van 23, ' ik zou het fantastisch vinden om mee te mogen helpen op zo'n superschip.

Na de lunch pakte hij samen met zijn vriendin de tassen in, omdat ze met de veerboot terug zouden gaan naar Harlingen want de plicht riep maandag weer.

Ik zag mijn buurman de luiken van de zeilen halen en vroeg belangstellend of hij voornemens was te vertrekken.

Ja Evert, het is een mooi tij met een lekker stevig windje, dus tijd om de rossen los te gooien en richting IJsselmeer te varen. Ik moet morgen weer werken, dus het is bijna afgelopen met de pret!

'Ben je klaar met klussen? Er was nogal wat af te stellen niet?'

Ach ja ... nee ... eigenlijk nog niet; maar de rest kan beter onder het zeilen gebeuren. Ik zie het echter niet zitten om dat met die klungel van een schoon-

zoon te doen. Ik vertrouw hem geen seconde aan het roer! Doe ik later wel...!
Hij maakte een wegwerp gebaar en ging verder met de voorbereidingen.
Ik besloot de stoute schoenen aan te trekken en stelde een brutale vraag;
‘Weet je ... mijn zoon zit zich te vergapen aan jouw machtige schip. Hij is
verzot op zeilschepen en zou graag eens meevaren op deze beauty. Zou je er
problemen mee hebben als hij met je meevaart en dat je hem even in Harlin-
gen afzet?’

‘Mij best hoor! Kan hij een beetje zeilen?’

‘Eh.. ja, hij zeilt met zijn eigen jachtje overal heen!’

‘Mooi... dan kan hij mooi sturen terwijl ik de zaak afregel! Laat hem maar
komen!’

Opgetogen schoot ik naar de logeerhut en deelde mijn volwassen spruit het
verheugende nieuws mee.

‘Pa... dat meen je niet! Heb je hem dat zomaar gevraagd? Maar je denkt toch
niet dat ik met zo’n knoepert kan varen?’

‘Dit is je kans joh... Gewoon doen, hij is toch bij je?’

‘Ja, maar als ik hem hoor knetteren tegen zijn schoonzoon... en blabla...!’ en
hij opperde nog een paar bedenkingen, maar toen ik hem zei dat het wel mee
zou vallen was hij om.

Een half uurtje later gingen de trossen los en na het vrijvaren van ons schip,
zette hij mijn jongste meteen aan het roer. Geconcentreerd manoeuvreerde
hij de kolos de nauwe jachthaven uit en ik was apetrots vanwege het feit, dat
de eigenaar van het kapitale zeiljacht zoveel vertrouwen in mijn nazaat bleek
te hebben. Met de verrekijker tuurde ik ze na en zag dat de bemanning in de
haven al bezig was om de zeilen te hijsen. Ik zag mijn zoon als een volleerd
zeiler aan de lieren staan, ondertussen het schip vlekkeloos de haven uit stu-
rend.

‘Kijk Inge... het volle tuig gaat er op! Hij reeft niet eens met deze harde wind!’
riep ik enthousiast. Ik volgde het gebeuren met de verrekijker totdat ze de
Glider uit voeren en buiten het zicht waren.

Die avond belde de eigenaar van het zeilschip;

‘Hoi Evert, ik wil even kwijt dat die zoon van jou een fantastische zeiler is!
Hij heeft het schip de hele reis volledig alleen gezeild en ik hoefde niets te
doen. Hij koos mooie lange rakken langs de platen en hield rekening met de
stroming en de wind. Ondertussen heb ik het hele schip kunnen afregelen,
fantastisch...! Ik begrijp alleen niet wat zijn pa met een motorboot moet ha-
haha....! Hij moet die genen toch van jou hebben? Zeilen zoals hij doet is vast
aangeboren, want ik kan me niet voorstellen dat jij het hem hebt geleerd...
hahaha.J’

Ik kon er maar één ding op zeggen;

‘Weet je... we zijn als watersporters allemaal gedreven door water. Of je nou met een vishengel in een bootje zit, met een speedboot over het water scheurt, met een groot zeiljacht rond de wereld reist, of met een kano door een sloot peddelt, iedereen geniet op zijn eigen manier van dat water. We hebben het allemaal in onze genen...! Laten we over de manier waarop we die genen laten werken elkaar niet bekritisieren, want we kunnen niet anders...!’